

FINANSPOLITISKA RÅDETS RAPPORT 2020

Finanspolitiken 2020 är förenlig med det finanspolitiska ramverket

Coronapandemin har medfört kraftiga fall i den ekonomiska aktiviteten världen över. Det råder stor osäkerhet om den ekonomiska utvecklingen. Krisåtgärderna har lett till en betydande avvikelse från överskottsmålet och till att utgiftstaket har höjts kraftigt. Detta bryter inte mot det finanspolitiska ramverket. Ramverket syftar till att skapa både hållbara offentliga finanser och en finansiell buffert som kan och bör användas vid djupa lågkonjunkturer och oförutsedda kriser. På längre sikt är dock finanspolitisk disciplin, långsiktigt hållbara offentliga finanser och en finansiell buffert lika viktiga som tidigare.

Krisåtgärderna är ändamålsenliga och snabbt genomförda

Krisåtgärderna har generellt sett varit ändamålsenliga och har med tanke på omständigheterna gått snabbt att genomföra. En del åtgärder har dock tagit relativt lång tid att få på plats. Det är svårt att nu avgöra om omfattningen av de hittills beslutade åtgärderna är tillräcklig. Det finns sannolikt ett offentligfinansiellt utrymme för ytterligare krisåtgärder och även finanspolitiska stimulanser när ekonomin inte längre hämmas av coronarelaterade restriktioner. Samtidigt tror vi inte att aktiv finanspolitik fullt ut kan neutralisera de ekonomiska skadeverkningarna av pandemin.

Klargör statens ekonomiska ansvar och förbered lämpliga åtgärder

Vi rekommenderar att regeringen tillsätter en utredning med uppgift att föreslå ändamålsenliga, effektiva, snabba och administrativt enkla åtgärder med liten risk för missbruk som ska kunna aktiveras vid ett drastiskt fall i aktiviteten i delar av eller hela ekonomin. En sådan utredning bör även klarlägga statens ekonomiska ansvar för konsekvenserna av extraordinära händelser som en pandemi.

Värna budgetprocessen

I februari 2020 tog finansutskottet för första gången initiativ till att ändra budgeten för innevarande år. Även om detta inte stod i strid med budgetreglerna innebar det ett avsteg från principen om en sammanhållen budgetbehandling och en försvagning av budgetprocessen.

Risker för ohållbara offentliga finanser på lång sikt

Konjunkturinstitutets beräkningar före coronapandemin visade att de offentliga finanserna inte var långsiktigt hållbara men att det endast behövdes en mindre förstärkning för att de skulle bli hållbara. Rådets känslighetsberäkningar visar emellertid att hållbarheten försämras betydligt med rimliga antaganden om något högre arbetslöshet eller högre löneökningar i välfärdssektorn.

Teknisk utveckling och svensk arbetsmarknad

Den tekniska utvecklingen med ökande robotisering och användning av s.k. artificiell intelligens kommer att leda till förändringar på arbetsmarknaden. Rådet bedömer att det i dagsläget inte finns några starka skäl att tro att automatiseringen generellt sett skulle drabba löner eller sysselsättning. Den tekniska utvecklingen kan dock – liksom tidigare – påverka löneskillnader mellan yrkesgrupper och sektorer samt regionala skillnader.

Ytterligare information

Rapporten *Svensk finanspolitik* överlämnas till regeringen i dag. Finanspolitiska rådet består av Harry Flam (ordförande), Kari Lotsberg (vice ordförande), Lina Aldén, Åsa Hansson, Ragnar Torvik och Pär Österholm.

Kontakt

För mer information kontakta rådets ordförande Harry Flam (tel. 070-918 85 45) eller kanslichef Joakim Sonnegård (tel. 08-453 59 88).

*Finanspolitiska rådet är en statlig myndighet som har regeringens uppdrag att granska om finanspolitiken möter sina grundläggande mål. Dessa inkluderar långsiktigt hållbara offentliga finanser, överskottsålet och utgiftstaket. Rådet ska även bedöma hur finanspolitikens inriktning förhåller sig till konjunkturutvecklingen och utvärdera regeringens prognoser för ekonomins utveckling samt redovisningen till riksdagen av de offentliga finanserna. Rådet får också bedöma om finanspolitiken ligger i linje med god långsiktigt uthållig tillväxt och långsiktigt hållbar bög sysselsättning, samt analysera effekterna av finanspolitiken på välfärdens fördelning på kort och lång sikt. En uppgift är också att granska tydligheten i de ekonomiska propositionerna samt kvaliteten i de underlag som regeringen baserar sina bedömningar på. Rådet ska även verka för en ökad offentlig diskussion i samhället om den ekonomiska politiken. Rapporten *Svensk finanspolitik* publiceras en gång per år.*